

UNHCRUnited Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ

ВХ № 175-416-00-6

ПОЛУЧЕНО НА 16.12.2014 г.

UNHCR Representation in Bulgaria

2, Pozitano sq. Tel.: (+ 359) 2 980 24 53/ 54
1000 Sofia Fax: (+ 359) 2 980 16 39
Bulgaria Email: bulso@unhcr.org

16 декември 2014 Г.

Превод от английски език.

Our code: BULSO/L014/554

Our Ref: Коментари на ВКБООН по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

Уважаеми г-н Кирилов,

Във връзка с официално искане с дата 4 ноември 2014 г. от председателя на Временната комисия по правни въпроси към Народно събрание на Република България до Представителството на Върховния комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН), бихме искали да приветстваме възможността да предоставим своите коментари по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците, внесен от народния представител г-н Волен Сидеров и други депутати от партия „Атака“ на 27 октомври 2014 г.

ВКБООН би желал да изрази своята загриженост във връзка с проекта за изменения на Закона за убежището и бежанците, предложен от народния представител Сидеров и други депутати от партия „Атака“. Проектоизмененията предвиждат лишаване на бежанците, притежателите на хуманитарен статут и ползващите временна закрила от правото на събиране на семейство. В съответствие с отговорностите по своя мандат, Върховният комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) се възползва от възможността да потвърди своята позиция по въпроса за целостта на семейството и събирането на семействата на лицата, които ползват международна и временна закрила.

ВКБООН предлага този отговор като агенция, на която Общото събрание на ООН е възложило отговорността да осигурява международна закрила на бежанци и други лица в обхвата на неговия мандат, и да подпомага правителствата в усилията за намиране на трайни решения на проблема с бежанците. Параграф 8 на Статута на ВКБООН възлага на ВКБООН отговорността да упражнява надзор върху международните конвенции за закрила на бежанците, а член 35 на Конвенция за бежанците от 1951 г. и член II от Протокола за статута на бежанците от 1967 г. задължават държавите да осъществяват сътрудничество с ВКБООН при упражняването на неговия мандат, по-конкретно да улесняват ВКБООН при изпълнение на задължението му за надзор върху прилагането на разпоредбите на Конвенцията от 1951 г. и на Протокола от 1967 г.

Общоприет факт е, че семейството е основна единица на обществото и има право на закрила от обществото и държавата. Правото на цялост на семейството е заложено във всеобщи и регионални инструменти и в международното хуманитарно право, и е приложимо за всички хора, независимо от техния статут. Зачитането на правото на цялост на семейството изисква от държавите да се въздържат от действия, водещи до разделяне на семейството и

Г-н Данаил Кирилов

Председател

да предприемат положителни мерки за запазването на тази цялост и за събирането на разделени членове на семейството. ВКБООН разглежда събирането на семейства като съществено условие за улесняване на интеграцията на бежанците и на лицата, получили статут на хуманитарна закрила. В допълнение, семейството може да предостави съществена подкрепа, подпомагайки ползващите международна закрила да се адаптират към новата среда, да реализират своя потенциал и да допринасят за приелото ги общество. В тази връзка ВКБООН поддържа бързите и ефективни механизми за събиране на семейства.

ВКБООН счита, че всякакви изменения на Закона за убежището и бежанците трябва да се извършват в съответствие с Конвенцията за бежанците от 1951 г., международните договори за правата на човека, както и на регионалната уредба на човешките права и правото на ЕС.

ВКБООН отбелязва, че съществуващите разпоредби на действащия Закон за убежището и бежанците относно правото на събиране на семейство за лицата, на които е предоставена международна или временна закрила, включително непридружените деца, съответстват на изискванията на международното право и правото на ЕС. ВКБООН счита, че тези разпоредби следва да бъдат запазени. Всякакви законодателни изменения, които водят до лишаване на ползващите международна или временна закрила от правото на семеен живот и събиране на семейството, биха представлявали неизпълнение на задълженията на България по международното и регионалното право и могат да съставляват нарушение на правото на ЕС.

Във връзка с горното, ВКБООН настоява българският парламент да се въздържа от въвеждането на каквито и да било промени в сегашните текстове на член 34 и член 39а (1) – (4) от Закона за убежището и бежанците, които биха довели до лишаване на лицата, ползващи международна или временна закрила, от правото на семеен живот и събиране на семейството, заложен в международните и регионалните норми, включително в законодателството на ЕС.

ВКБООН подчертава отново готовността си да предоставя експертни становища в процеса на разработване на новия закон и с изложеното по-долу би желал да потвърди позицията си по настоящия Законопроект по изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците, приет принципно на първо четене на 11 март 2014 г.

ВКБООН изразява увереност, че препоръките и коментарите му ще допринесат за привеждането на националното законодателство в пълно съответствие с Конвенцията за бежанците от 1951 г.

ВКБООН остава на разположение на Народното събрание при обсъждането на Законопроекта по изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците/

Моля, приемете г-н Кирилов, уверенията във високата ми почит.

Роланд-Франсоа Вейл
Представител на ВКБООН в България

Позиция на ВКБООН относно правото на събиране на семейство за лицата, ползващи международна и временна закрила в Република България

1. Предистория

Председателят на Временната комисия по правни въпроси на Народното събрание на Република България се обърна към ВКБООН чрез писмо от 4 ноември 2014 г. с което иска становище относно проект за изменения на българския Закон за убежището и бежанците (ЗУБ),¹ предложен от народния представител Волен Сидеров и други депутати от партия „Атака“ на 27 октомври 2014 г. Целта на проектоизмененията е да се премахне правото на събиране на семейство за лицата, ползващи международна и временна закрила в България.

2. Отговорности по мандата на ВКБООН

В съответствие с отговорностите по своя мандат, Върховният комисар за бежанците на ООН (ВКБООН) би желал да се възползва от възможността да потвърди своята позиция по въпроса за целостта на семейството и събирането на семействата на лицата, които ползват международна и временна закрила.

ВКБООН предлага този отговор като агенция, на която Общото събрание на ООН е възложило отговорността да осигурява международна закрила на бежанци и други лица в обхвата на неговия мандат, и да подпомага правителствата в усилията за намиране на трайни решения на проблема с бежанците.² Параграф 8 на Статута на ВКБООН възлага на ВКБООН отговорността да упражнява надзор върху международните конвенции за закрила на бежанците,³ а член 35 на Конвенция за бежанците от 1951 г.⁴ и член II от Протокола за статута на бежанците от 1967 г.⁵ задължават държавите да осъществяват сътрудничество с ВКБООН при упражняването на неговия мандат, по-конкретно да улесняват ВКБООН при изпълнение на задължението му за надзор върху прилагането на разпоредбите на Конвенцията от 1951 г. и на Протокола от 1967 г. Освен това, член 18 от

¹ Закон за убежището и бежанците, обнародван в Държавен вестник бр. 54 от 31 май 2002 г., изм. ДВ бр. 31 от 8 април 2005 г., изм. ДВ бр. 30 от 11 април 2006 г., изм. ДВ бр. 52 от 29 юни 2007 г., изм. ДВ бр. 109 от 20 декември 2007 г., изм. ДВ бр. 82 от 16 октомври 2009 г., изм. ДВ бр. 39 от 20 май 2011 г., изм. ДВ бр. 15 от 15 февруари 2013 г., изм. ДВ бр. 66 от 26 юли 2013 г.

² Виж Статут на Службата на Върховния комисар за бежанците на ООН, Резолюция на Общото събрание на ООН 428(V), приложение, UN Doc. A/1775, параграф 1, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3628.html> (“Статут”).

³ Цит. изт., параграф 8(а).

⁴ Общо събрание на ООН, Конвенция за статута на бежанците, 28 юли 1951 г., United Nations Treaty Series No. 2545, том 189, с. 137, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3be01b964.html>.

⁵ Общо събрание на ООН, Протокол за статута на бежанците, 30 януари 1967 г., United Nations Treaty Series No. 8791, том 606, с. 267, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3ae4.html>.

Хартата на основните права на Европейския съюз⁶ постановява, че правото на убежище е гарантирано при надлежно зачитане на правилата на Конвенцията от 1951 г. и на Протокола от 1967 г.

3. Принцип на цялостта на семейството, заложен в международното право

ВКБООН би желал да изрази своята загриженост във връзка с проекта за изменения на ЗУБ, предложен от народния представител Сидеров и други депутати от партия „Атака“. Проектоизмененията предвиждат лишаване на бежанците, притежателите на хуманитарен статут и ползващите временна закрила от правото на събиране на семейство.

Общоприет факт е, че семейството е основна единица на обществото и има право на закрила от обществото и държавата.⁷ **Правото на цялост на семейството** е заложено във всеобщи и регионални инструменти и в международното хуманитарно право, и е приложимо за всички хора, независимо от техния статут.⁸

Когато семейства бягат от своите страни и стават бежанци, те често се оказват разделени и разпръснати в различни страни. Събирането на семейството в страната на убежище често се явява единственият начин да се гарантира зачитането на правото на бежанеца семейството му да бъде събрано. Заключителният акт на Конференцията на ООН на пълномощните представители относно статута на бежанците и апатридите препоръчва на държавите-страни „да предприемат необходимите мерки за закрила на семейството на бежанеца, по конкретно с оглед на това да (...) [г]арантират запазването на цялостта на семейството на бежанеца, особено в случаите, когато главата на семейството е изпълнил необходимите условия за допускане в конкретна страна“.⁹

Зачитането на правото на цялост на семейството изисква от държавите да се въздържат от действия, водещи до разделяне на семейството и да предприемат положителни мерки за запазването на тази цялост и за събирането на разделени членове на семейството. Тези принципи са отразени в редица заключения, приети от Изпълнителния комитет на

⁶ Европейски съюз, *Харта за основните права на Европейския съюз*, 7 декември 2000 г., Официален вестник на Европейския съюз, 9 март 2010 г. (С 83) на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:EN:PDF>.

⁷ Виж Общо събрание на ООН, Всеобща декларация за правата на човека, 10 декември 1948 г., 217 А (III), член 16 (3) на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3712c.html> и Общо събрание на ООН, Международен пакт за граждански и политически права, 16 декември 1966 г., United Nations, Treaty Series, том 999, с. 171, член 23 (1), на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3a36b3aa0.html>.

⁸ Общо събрание на ООН, Всеобща декларация за правата на човека, 10 декември 1948 г., 217 А (III), член 16(3) на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3712c.html> и Общо събрание на ООН, Международен пакт за граждански и политически права, 16 декември 1966 г., United Nations, Treaty Series, том 999, с. 171, член 23(1), на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3aa0.html>, както и Европейска конвенция относно правата на човека, 4 ноември 1950 г., член 8, на адрес http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf.

⁹ Конференция на ООН на пълномощните представители относно статута на бежанците и апатридите, Заключителен акт на Конференцията на ООН на пълномощните представители относно статута на бежанците и апатридите, 25 юли 1951 г., A/CONF.2/108/Rev.1, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/40a8a7394.html>.

Върховния комисар за бежанците (“Изпълком”)¹⁰, които подчертават фундаменталното значение на целостта и събирането на семейството и призовават за улеснено влизане въз основа на либерални критерии за членовете на семействата на лица, нуждаещи се от международна закрила.¹¹

4. Правото на събиране на семейство по законодателството на ЕС

Законодателството на ЕС налага специфични задълженията на държавите членки във връзка с правото на семеен живот и събиране на семейството. След присъединяването си към Европейския съюз през 2007 г., България е обвързана със стойностите, на които е основан ЕС,¹² както и с разпоредбите на неговото право, включително Общата европейска система за убежище (ОЕСУ) и Хартата на основните права на ЕС. Хартата на основните права на ЕС предвижда, че всеки има право на зачитане на семейния и личния живот.¹³

Бежанци¹⁴

Директива на Съвета 2003/86/ЕС (“Директива за събирането на семейство”) предвижда право на бежанците да бъдат събирани с членовете на техните семейства веднага щом им бъде предоставена закрила и ги освобождава от изискванията за доход, настаняване и здравно осигуряване, приложими към гражданите на трети страни.¹⁵ Съгласно член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз, България е длъжна да транспонира тази директива, както и всички други директиви на ЕС, в националното си законодателство.¹⁶ Отпадането от националното законодателство на права, които са

¹⁰ България е член на Изпълнителния комитет от 2011 г.

¹¹ Заключение на Изпълкома относно целостта на семейството, № 9 (XXVIII), 1997 г. и № 24 (XXXII), 1981 г.; Заключение на Изпълкома относно ненавършилите пълнолетие бежанци, № 84 (XLVIII), 1997 г. и Заключение на Изпълкома относно закрилата на целостта на семействата на бежанци, № 88 (L), 1999 г. Всички заключения на Изпълкома са събрани от ВКБООН в „Тематичен сборник на заключенията на Изпълнителния комитет“, юни 2014 г., на адрес <http://www.unhcr.org/53b26db69.pdf>.

¹² Член 2 от ТФЕС, Консолидирани текстове на Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз – Консолидиран текст на Договора за функционирането на Европейския съюз – Протоколи – Приложения – Декларации приложени към Заключителния акт на Междуправителствената конференция, приела Договора от Лисабон, подписан на 13 декември 2007 г., Таблица за съответствие, *Официален вестник C 326*, 26/10/2012 г. 0001 – 0390, на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=en>.

¹³ Член 7, Харта за основните права на Европейския съюз; член 21, на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:en:PDF>.

¹⁴ *Отговори на Република България на Зелената книга на (Комисията) на ЕС относно правото на събиране на семейство на граждани на трети страни, които живеят в ЕС.* http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/public-consultation/2012/pdf/0023/famreun/memberstatesnationalgovernments/bulgaria_-_en.pdf. Виж параграфа, започващ със „Считаме, че всеки правен акт трябва да съответства на Хартата за основните права на ЕС“.

¹⁵ Съвет на Европейския съюз, Директива на Съвета 2003/86/ЕО 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейство, 3 октомври 2003 г., 2003/86/ЕО, на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:251:0012:0018:en:PDF>, виж по-конкретно член 12.

¹⁶ Член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз предвижда, доколкото е приложимо:

“(…) Директивата е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите-членки, до която е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата (...)”. Наличен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=en>.

предоставени по силата на директива, съставлява акт на неспазване на правото на ЕС и може да доведе до производство за нарушение.

Директивата за събирането на семейство изрично признава правото на непридружените деца, получили бежански статут, да бъдат събрани с техните родители.¹⁷ Ако нито един родител не може да бъде издирен, детето може да бъде събрано с настойник или друг член на семейството.¹⁸ Това е в съответствие с Конвенцията за правата на детето (КПД), която предвижда правото на детето да не бъде разделяно от неговите родители против неговата воля, освен ако „такова разделяне е необходимо за висшите интереси на детето“.¹⁹ С оглед на това задължение, член 10 от КПД изисква молбите за събиране на семейства, касаещи деца, да се разглеждат по положителен, хуманен и експедитивен начин.

Лица, ползващи субсидиарна закрила

Въпреки че ползващите субсидиарна закрила не се включени в обхвата на Директивата за събиране на семейство, България и много други държави членки прилагат директивата и към тази категория лица, позволявайки им да упражняват правото на събиране на семейство наравно с бежанците.²⁰

ВКБООН счита, че хуманитарните потребности на лицата, ползващи субсидиарна закрила, не са по-различни от тези на бежанците. Следователно, разликите в предоставените права не са оправдани с оглед на преживелиците на лицето при бягството и неговите потребности от закрила. Затова и няма причина да се прави разграничение между двете категории ползватели на международна закрила по отношение на тяхното право на семеен живот и достъпа им до събиране на семейство. В своите Насоки за прилагането на Директивата за събиране на семейство, Комисията на ЕС поддържа становището на ВКБООН и насърчава държавите членки да приемат правила, които предоставят сходни права на бежанците и на ползващите международна закрила.²¹ Сходимостта на правата, произтичащи от двата статута на закрила, е потвърдена и от Квалификационната директива²², както и от Директива 2011/51/ЕС²³, която разширява статута на дългосрочно пребиване до лицата, ползващи международна закрила.

¹⁷ Член 10(3)а.

¹⁸ Член 10(3)б.

¹⁹ Член 9 от Конвенцията за правата на детето, приета с Резолюция на Общото събрание на 44/25 от 20 ноември 1989 г., в сила от 2 септември 1990 г., ратифицирана от Република България на 3 юни 1991 г. без никакви резерви, на адрес <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>.

²⁰ Доклад от Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно прилагането на Директива 2003/86/ЕО относно правото на събиране на семейство, 2008 г., с. 4.

²¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно насоки за прилагане на Директива 2003/86/ЕО относно правото на събиране на семейство (COM(2014) 210 окончателен), на адрес http://ec.europa.eu/dgs/homeaffairs/elibrary/documents/policies/immigration/familyreunification/docs/guidance_for_application_of_directive_on_the_right_to_family_reunification_en.pdf.

²² Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за

Следователно ВКБООН е удовлетворен от разпоредбата в действащото българско право, която третира еднакво бежанците и притежателите на хуманитарен статут при упражняването на тяхното право на събиране на семейство.

Лица, ползващи временна закрила

Директива на Съвета 2001/55/ЕО се отнася до минимални стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов поток. Въпреки че разпоредбите на Директивата за временната закрила досега не са приведени в действие, ВКБООН упоменава тази директива тук, тъй като тя изрично дава на лицата, ползващи временна закрила, правото на събиране с техните родственици.²⁴ В своите насоки относно уредбата на временна закрила или престой (ВЗП), ВКБООН призовава за минимални стандарти на отношение към ползващите ВЗП, включително „зачитане на целостта на семейството и издирване, и възможности за събиране на разделени членове на семейства“.²⁵ Разпоредбите относно събирането на семейство в Директивата за временна закрила са транспонирани правилно в българското законодателство.

Други относими разпоредба в правото на ЕС

Други директиви, формиращи Общата европейска система за убежище, също предвиждат право на цялост на семейството и, доколкото е възможно, събиране на семейството. Директива на Съвета 2011/95/ЕС („Квалификационната директива“) признава на лицата, ползващи международна закрила, правото на цялост на семейството.²⁶ Директива 2013/33/ЕС („Директива за условията на приемане“) задължава държавите членки да вземат подходящи мерки за запазване, доколкото е възможно, на целостта на семействата, намиращи се на тяхна територия.²⁷ Регламент 604/2013 („Регламент от Дъблин“) третира

субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст); Официален вестник L 337, 20/12/2011 с. 0009 – 0026; Европейски съюз, Европейска комисия: Изменено предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст), 1 юни 2011 г., COM(2011) 319 окончателен, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3941c22.html>.

²³ Директива 2011/51/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2011 г. за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета за разширяване на обхвата ѝ до лица, ползващи се с международна закрила, на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:132:0001:0004:EN:PDF>.

²⁴ Директива на Съвета 2001/55/ЕО от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масов поток от разселени лица и мерките за постигане на баланс в усилията на държавите-членки по приемане на такива лица и поемане на последиците от това, член 15, на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:212:0012:0023:EN:PDF>.

²⁵ ВКБООН, Насоки относно уредбата на временна закрила или престой, направление „Международна закрила“, февруари 2014 г., <http://www.refworld.org/docid/52fba2404.html>.

²⁶ Съвет на Европейския съюз, Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст), 20 декември 2011 г. ОВ L 337; декември 2011 г., на адрес <http://www.refworld.org/docid/4f197df02.html>. Член 23 от директивата предвижда: „Държавите-членки полагат грижи за запазване на целостта на семейството“.

²⁷ Съвет на Европейския съюз, Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за

възможността за събиране на семейството на кандидат за международна закрила с членове на семейството, на които е предоставена международна закрила или които кандидатстват за такава, както и възможности за събиране на непридружени ненавършили пълнолетие лица с по-далечни роднини.²⁸

5. Допълнителни съображения относно събирането на семейство

ВКБООН разглежда събирането на семейства като съществено условие за улесняване на интеграцията на бежанците и на лицата, получили статут на хуманитарна закрила. За ползващите международна закрила е трудно да се съсредоточат върху съграждането на нов живот в приемащата страна, ако се притесняват за благосъстоянието на техните съпрузи, деца и други роднини.²⁹ В допълнение, семейството може да предостави съществена подкрепа, подпомагайки ползващите международна закрила да се адаптират към новата среда, да реализират своя потенциал и да допринасят за приелото ги общество. В тази връзка ВКБООН поддържа бързите и ефективни механизми за събиране на семейства, които осигуряват обединяване на семействата на възможно най-ранен етап.³⁰

По-нататък, ВКБООН насърчава държавите да приемат една по-включваща дефиниция, излизаща извън рамките на традиционното понятие „нуклеарно семейство“, включително за целите на събирането на семейства. В това отношение, в своето Заключение № 24 Изпълнителният комитет на ВКБООН „изразява надежда, че страните на убежище ще прилагат либерални критерии при определянето на тези членове на семействата, които могат да бъдат допускани, с оглед насърчаване на едно цялостно събиране на семейството“.³¹

определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст), 29 юни 2013 г., L 180/96, на адрес <http://www.refworld.org/docid/51d29db54.html>; виж по-конкретно член 12 от директивата, който установява стандарти за приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст).

²⁸ Европейски съюз, Съвет на Европейския съюз, Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от граждани на трета държава или от лице без гражданство (преработен текст), 29 юни 2013 г., ОВ L 180/31-180/59; 29.6.2013 г., (ЕС) № 604/2013, на адрес <http://www.refworld.org/docid/51d298f04.html>; виж по-конкретно членове 7 до 11.

²⁹ Виж например документа на ВКБООН „Ново начало – интеграция на бежанци в Европа“. Финансирано от ЕС проучване „Капацитет и оценка на интеграцията на бежанци“ (RICE), Бюро на ВКБООН за Европа, септември 2013 г., на адрес <http://www.refworld.org/pdfid/522980604.pdf>.

³⁰ Отговор на ВКБООН на Зелената книга на Европейската комисия относно правото на събиране на семейство на граждани на трети страни, които живеят в Европейския съюз (Директива 2003/86/ЕО), февруари 2012 г., на адрес <http://www.refworld.org/docid/4f55e1cf2.html>.

³¹ Изпълком, Заключение № 24, параграф 5, на адрес <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e8006a62.html>.

6. Изводи и препоръки

ВКБООН счита, че всякакви изменения на Закона за убежището и бежанците трябва да се извършват в съответствие с Конвенцията от 1951 г., международните договори за правата на човека, както и на регионалната уредба на човешките права и правото на ЕС.

ВКБООН отбелязва, че съществуващите разпоредби на действащия ЗУБ относно правото на събиране на семейство за лицата, на които е предоставена международна или временна закрила, включително непридружените деца, съответстват на изискванията на международното право и правото на ЕС. ВКБООН счита, че тези разпоредби следва да бъдат запазени. Всякакви законодателни изменения, които водят до лишаване на ползващите международна или временна закрила от правото на семеен живот и събиране на семейството, биха представлявали неизпълнение на задълженията на България по международното и регионалното право и могат да съставляват нарушение на правото на ЕС.

Във връзка с горното ВКБООН настоява българският парламент да се въздържа от въвеждането на каквито и да било промени в сегашните текстове на член 34 и член 39а (1) – (4) от ЗУБ, които биха довели до лишаване на лицата, ползващи международна или временна закрила, от правото на семеен живот и събиране на семейството, заложено в международните и регионалните норми, включително в законодателството на ЕС.

Представителство на ВКБООН в България, 16 декември 2014 г.